

Schoolnieuws is de maandelijkse schoolkrantenpagina van Het Hogeland College. Zo willen we alle Hogelanders betrekken bij onze school. Want het is goed te weten waar de school mee bezig is, tenslotte bepalen onze leerlingen de toekomst van ons prachtige Hogeland.

Waarinnen

'Je merkt dat je het al snapt, nog vóór de toets'

Op onze school in Warffum draait leren niet alleen om cijfers of toetsen. In de klas letten docenten juist op hoe leerlingen leren tijdens de les. Dit heet formatief handelen.

'Je wilt continu weten waar je leerlingen staan, niet pas na een toets', legt docent Nederlands en expert formatief handelen Marjan Sikkema uit. Leerling Jonah uit vwo 3 vertelt wat hij daarvan vindt.

Sinds vorig jaar zijn verschillende docenten begonnen met deze nieuwe manier van lesgeven. Een les verloopt in verschillende stappen, legt Marjan uit. 'Eerst checken we de voorkennis: wat weten ze al? Daarna laten we ze zelf nadenken, vergelijken we hun antwoorden en bepalen we op basis daarvan wat de volgende stap is. En minstens zo belangrijk: leerlingen leren zelf herkennen wat kwaliteit is: als ze zelf weten wat goed is, kunnen ze daar ook zelf naartoe werken', zegt Marjan.

Direct inzicht

Docenten gebruiken verschillende manieren om te zien of leerlingen de stof echt begrijpen. Soms heel simpel: met wisbordjes schrijven leerlingen hun antwoord op en laten het direct zien. Zo zie je meteen wie de stof snapt en wie hulp nodig heeft. Ook handen opsteken kan al genoeg zeggen. Daarnaast doen docenten korte checks om te peilen hoe het gaat. Zo kan de uitleg meteen worden aangepast en blijft niemand achter.

Samen leren

Op school werkt een team aan het uitrollen van formatief handelen in alle lessen. 'We bezoeken elkaars lessen en wisselen ervaringen uit', vertelt Marjan. 'Je moet echt anders naar je lessen kijken, en dan bedoel ik minder zenden en meer kijken en reageren. Dat vraagt een andere voorbereiding, maar het levert zoveel op. Je bereikt meer leerlingen. Niet alleen de snelle of mondige, maar echt iedereen.'

'We zijn lerend', voegt Marjan toe. 'We proberen dingen uit, kijken bij elkaar in de

3. 2. 1... de wisbordjes gaan omhoog in de les.

les en geven elkaar feedback. Soms werkt iets niet meteen, maar dat hoort erbij. Je blijft jezelf ontwikkelen.' Volgens haar zit daar ook de kracht: 'We vragen van leerlingen dat ze leren van fouten, en wij als docenten doen dat ook.'

Actief bezig

Jonah merkt dat hij nu vaker actief bezig is. 'Bij Engels pak je elke les meteen een wisbordje en geef je antwoord op de vragen die op het bord staan. De docent checkt dan direct of je het snapt. Daardoor herhaal je steeds wat je geleerd hebt en blijft het veel beter hangen.' Het verschil met hoe het eerder ging is duidelijk. 'Eerst leerde je vaak pas vlak voor een toets en vergat je het daarna weer. Nu heb je het al zo vaak geoefend

dat je minder hoeft te leren.' Fouten maken voelt ook anders. 'Het is geen toets, je krijgt er geen cijfer op en het is klassikaal, dus je bent niet de enige die het fout doet', zegt Jonah. 'Je ziet meteen: oh, dit is fout, daar moet ik de volgende keer op letten.' En dat werkt: 'Je weet gewoon beter hoe je ervoor staat, dat helpt.'

Wat Marjan ervan vindt? 'Ik vind het heel leuk. Mijn lessen worden een stuk beter en dat is altijd mijn ambitie geweest. Ik wil gewoon een goede docent zijn. Dat leerlingen later zeggen: had je Nederlands van Sikkema? Dat was echt goed! Met deze nieuwe manier van lesgeven zie je alle leerlingen en worden de leerlingen niet over één kam geschoren. Daar doe ik het voor.'

dit kan ik al en dit moet ik nog oefenen. Dat motiveert enorm.'

Aandacht

Iedereen krijgt aandacht, vanaf het moment dat leerlingen binnenkomen. 'We staan bij de deur en begroeten elke leerling. Goedemorgen, pak je spullen maar.' Dat geeft meteen al het gevoel: ik word gezien.' En soms begint dat bij de basis. 'We leggen ook simpele dingen uit, zoals wat een rekenboek, een potlood of een pen is. Want als je dat niet weet kun je ook niet goed aan de les beginnen.'

Grote verschillen

Op de ISK zijn de niveauverschillen groot. 'In één klas zit soms iemand die richting vwo gaat en iemand die nog moet leren tellen tot tien', vertelt Sidone. Dan moet je goed weten waar je naartoe werkt en welke stappen daarvoor nodig zijn.' De les begint meestal klassikaal, waarna leerlingen op hun eigen niveau verder werken, stap voor stap. En als je dan ziet dat een leerling groeit en zelfvertrouwen krijgt, dan weet je: hier doe je het voor. Dat vind ik fantastisch!

Meer plezier

Formatief handelen vraagt veel van docenten. 'Je bent continu bezig, je loopt rond, je kijkt en je stuurt bij. Maar je krijgt er ook veel voor terug.' Volgens Sidone is het effect duidelijk merkbaar: 'Er is meer leerplezier, minder onrust in de klas en meer betrokkenheid bij elkaar. Als het goed loopt, heb je een klas die hard werkt én waar het gezellig is.'

Iedereen doet mee in de klas

Ook op de ISK in Warffum zijn docenten volop bezig met formatief handelen, vertelt Sidone Korse, docent rekenen en instructional coach formatief handelen. 'Het is eigenlijk heel eenvoudig. Je stemt continu af. Komt het aan wat ik vertel? Begrijpen leerlingen het? En wat doe ik daarna? Je moet zorgen dat je alle leerlingen in beeld hebt.'

Niet achterover hangen

De kern van formatief handelen? Veel interactie in de klas en actieve leerlingen. 'Je wilt niet dat één leerling antwoord geeft en de rest achterover hangt', legt Sidone uit. 'Iedereen moet meedoen.' Dat gebeurt met eenvoudige, maar effectieve werkvormen zoals wisbordjes of korte checkvragen. Dan zeg je 3, 2, 1 en iedereen laat tegelijk het antwoord zien. Je ziet direct wie het snapt en wie niet. Zo kan je als docent meteen bijsturen. 'Als het niet landt, leg ik het anders uit of doen we een stapje terug. Leerlingen zien zelf ook:

Uithuizen

'Ik dacht: ik doe het lekker rustig aan en ik zie wel hoe het gaat'

'Ik had op school het liefst aan auto's gesleuteld, want sleutelen is echt mijn hobby. Thuis heb ik een garage waar ik vooral aan brommers sleutel.' Helaas voor Wouter verviel het profiel Motorvoertuigentechniek, omdat te weinig leerlingen daarvoor kozen. Daarom rondt hij nu het vmbo af met PIE.

Wouter, klas 4 vmbo, profiel Producteren, Installeren en Energie (PIE)

De praktijkexamens heeft hij inmiddels achter de rug. 'Het waren examens voor metaalbewerking, 3D-tekenen, pneumatiek – dat is met lucht – en elektriciteit.' Hij zag er niet echt tegenop, want: 'Ik dacht gewoon: ik doe het lekker rustig aan en ik zie wel hoe het gaat. Ik heb wel een goed technisch inzicht. Dat komt ook door mijn garage thuis, waar ik het liefst aan benzinemotoren sleutel. Daar ben ik elke dag wel bezig.'

Toch heeft hij ook veel geleerd. 'Vooral over elektriciteit. Nu kan ik zelf een schema tekenen voor bedrading en weet ik beter hoe ik kortsluiting moet voorkomen.'

Komende week volgen de schriftelijke examens: wiskunde, Duits, Engels, Nederlands en NaSk. 'Daarvoor heb ik in

Aan het werk met metaal in de techniekhal in Uithuizen. Dat betekent meten, zagen en vooral doen.

de vakantie veel geleerd, dus ik heb er wel vertrouwen in.' Volgend schooljaar start hij op Terra MBO in Groningen met Groen, Grond & Infra. 'Ik wilde eerst heel graag monteur worden, maar nu met al die elektriciteit in voertuigen is dat voor mij geen toekomst meer. Ik wil nu graag loonwerker worden. Dat heeft mijn vader ook gedaan en ik heb gezien dat dat ook leuk is. Sleutelen in mijn garage kan ik dan als hobby blijven doen.'

In de garage

In zijn vrije tijd weten vrienden met brommers hem goed te vinden. 'Er komen vaak mensen langs met de vraag of ik iets kan repareren. Vanmiddag komt er iemand met een brommertje dat een beetje stoptert. Dan kijk ik eerst naar de carburateur en daarna verder het blok in. Soms is schoonmaken genoeg, soms moet er iets vervangen worden. Als het dan weer klaar is, ben ik blij.'

PRAKTIJKEXAMENS: van metaal bewerken tot zorg verlenen

De laatste loodjes zijn aangebroken voor sommige leerlingen. Voor vmbo-leerlingen betekent dat niet alleen leren voor de schriftelijke examens, maar ook laten zien wat ze in de praktijk hebben geleerd. Wouter en Nour vertellen hoe zij deze spannende periode beleven.

Winsum

'De praktijk is wel leuk'

Nour, klas 4 vmbo, profiel Zorg en Welzijn

nog een mini-toets, waarschijnlijk op de laptop.'

Ze vertelt enthousiast verder: 'Voor 'Mens en omgeving' moeten we strijken en schoonmaken. Daarbij zijn de volgorde en de techniek belangrijk. En voor 'Mens en zorg' moeten we kunnen laten zien hoe we bijvoorbeeld ouderen van het bed naar de rolstoel helpen.' Voor 'Mens en activiteit' moet ze zelf een activiteit verzinnen voor een bepaalde doelgroep. Dat kan voor kleuters zijn, voor jongeren of voor ouderen.

Nour vertelt dat ze het afgelopen schooljaar veel heeft gewerkt met een boek: 'Daar staan veel activiteiten in die je kunt doen. Daarmee hebben we ook echt geoefend. 'We zijn naar basisscholen geweest, bij ouderen in 'de Tirrel' en we moesten ook een keer een activiteit uitvoeren met jongeren.'

Droom: juf worden

Werken met leerlingen op een basis-school vindt Nour het leukst. 'Als ik slaag

ga ik de opleiding tot onderwijsassistent doen. Daarna wil ik ook de pabo proberen, want hopelijk word ik juf. Ik heb zelf kleine broertjes en ik help hen altijd met overhoren voor een toets. Dat vind ik gewoon leuk. Ik wilde al juf worden sinds groep 3.'

'Ik heb na groep 8 voor deze school gekozen, omdat het zo dichtbij huis is. Ik dacht: ik houd het lekker makkelijk. Ik ben ook niet eens naar de open avond geweest. Het is heel fijn hier, omdat je

hier gewoon jezelf kan zijn. En de docenten zijn niet de strengste, want ik hoor van vrienden die op andere scholen zitten dat de docenten daar veel strenger zijn. Hier kun je gewoon ook even gezellig met de docenten praten. Alleen zijn ze wel wat strenger met de telefoons, haha.'

Tot slot wil Nour nog iets kwijt: 'Doe je best voor school!'

In de keuken leer je niet alleen koken, maar ook samenwerken (en proeven natuurlijk!)

